

Návrh

na skrátene legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti a ktorým sa mení zákon č. 123/2022 Z. z. o centrálnom registri účtov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá návrh na skrátene legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti a ktorým sa mení zákon č. 123/2022 Z. z. o centrálnom registri účtov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Uvedeným návrhom zákona sa má zabezpečiť, aby počas vyhlásenej mimoriadnej situácie v marci 2020 z dôvodu ochorenia COVID-19 na území Slovenskej republiky a aktuálne stále platnej, ktorá však nespôsobuje obmedzenie občanov a podnikateľov v bezhotovostnom platobnom styku, nedochádzalo plošne k vylúčeniu uplatňovania zákona o obmedzení platieb v hotovosti.

Súčasný stav uplatňovania výnimky zo zákazu obmedzenia platieb v hotovosti z dôvodu vyhlásenej mimoriadnej situácie spôsobuje:

- podporu legalizácie príjmov z trestnej činnosti a znemožnenie zisťovania (§ 14) a ohlasovania (§ 17) neobvyklých obchodných operácií v zmysle zákona 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- znemožnenie náležitého zistenia skutkového stavu orgánmi finančnej správy (tak colnými, ako aj daňovými),
- znemožnenie prehľadu / kontroly finančných tokov (šedá ekonomika) a sekundárna podpora protiprávných konaní na to nadväzujúcich (financovanie terorizmu).

Zistiteľnosť objemu príjmov, resp. odplatnosti zdaniteľných obchodov realizovaných daňovými subjektmi patrí k základným pilierom úloh finančnej správy pri ochrane záujmov štátu. Tok hotovostných prostriedkov, ktorý nie je zaznamenaný ani v systéme e-kasa, nepodlieha zaznamenávaniu preukázateľným a hodnoverným spôsobom nezávislým subjektom, a preto nie sú k dispozícii žiadne podklady umožňujúce zistenie reálnych zdaniteľných príjmov a identifikáciu zdaniteľných obchodov pre účely dane z pridanej hodnoty, kde je podstatnou náležitosťou odplatnosť transakcie, čo na jednej strane umožňuje nezahrnutie takýchto transakcií do základu dane alebo odpočítanie dane aj z transakcie, ktorá reálne nebola uskutočnená, pričom sa deklaruje jej hotovostný charakter voči subjektom, u ktorých to nie je možné porovnať a zistiť miesto daňového úniku. Dodatočné zisťovanie všetkých hotovostných tokov u všetkých prepojených daňových subjektov nie je možné, čo podporuje zneužívajúce konania prostredníctvom rôzne prepojených transakcií s vysoko rizikovými daňovými subjektmi. To umožňuje dosahovanie neoprávnenej výhody spočívajúcej v neoprávnenom znižovaní základu dane.

S cieľom predídenia značným hospodárskym škodám z dôvodu možných daňových únikov a prania špinavých peňazí a ohrozenia bezpečnosti z dôvodu možného financovania terorizmu sa navrhuje zúžiť vyššie uvedenú výnimku v zákone o obmedzení platieb v hotovosti čo najskôr tak, aby počas vyhlásenej mimoriadnej situácie nedochádzalo plošne k vylúčeniu uplatňovania zákona o obmedzení platieb v hotovosti. S cieľom odhaľovať a stíhať závažnú trestnú činnosť, legalizáciu príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu je pripravovaný aj systém Centrálného registra účtov. Ten má umožniť orgánom činným v trestnom konaní

a iným orgánom presadzovania práva efektívne identifikovať vlastníkov účtov. Komplexnosť prípravy v záujme dôslednej ochrany bankového tajomstva a efektívneho a bezpečného vyhľadávania potrebných informácií si vyžaduje predĺženie lehoty na uvedenie Centrálného registra účtov do prevádzky. Z dôvodu že je tento projekt súčasťou Plánu obnovy a odolnosti, je potrebné termín ustanovený zákonom č. 123/2022 Z. z. o centrálnom registri účtov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zmeniť ešte pred koncom tohto roka, aby sa tak predišlo možným komplikáciám pri posudzovaní oprávnenosti plnenia nákladov projektu z Plánu obnovy a odolnosti a tým vzniku vážnych hospodárskych škôd prenesením nákladov na tvorbu Centrálného registra účtov na štátny rozpočet.

Je preto potrebné v súlade s § 89 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov navrhnúť, aby sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla na skrátenom legislatívnom konaní o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti a ktorým sa mení zákon č. 123/2022 Z. z. o centrálnom registri účtov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.